

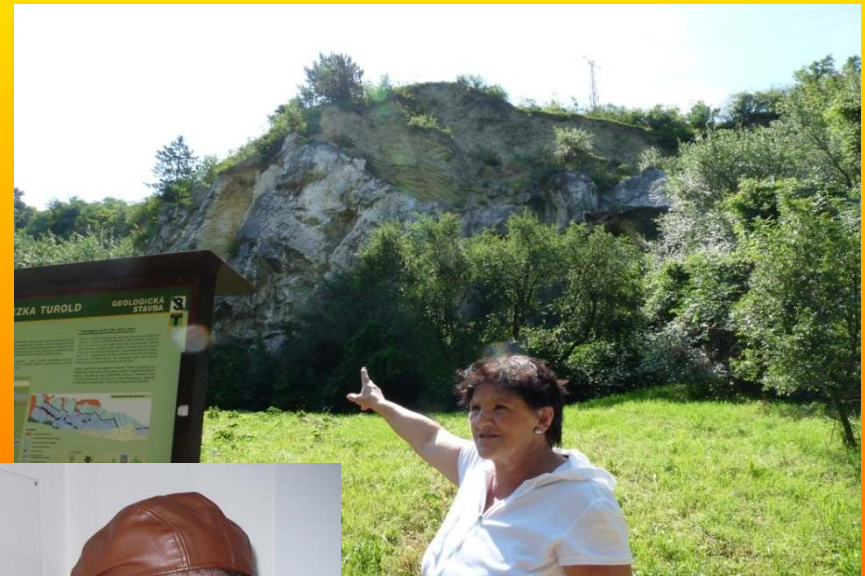

POTULKY PO VULKÁNOCH TALIANSKA

VIERA SLÁVIKOVÁ

VENOVANIE 😊

POĎAKOVANIE 😊

Sopky sú viac než otvory v zemskej kôre, z ktorých vyteká láva a v okolí ktorých „vybuchujú“ plyny. Sopky sú dôležitou súčasťou príbehu o stvorení a ekosystéme našej planéty.

KAMPÁNIA - Pozzuoli,
Flegrejské polia, Solfatara,
Pompeje, Herculaneum,
Vezuv, Neapol, Capri

SICÍLIA - Etna, Nicolossi, Catania,
Alcantara, Taormina, Milazzo

LIPARSKÉ OSTROVY - Vulcano,
Lipari, Panarea, Stromboli, Alicudi,
Filicudi, Salina

KAMPÁNIA

- Leží v juhozápadnej časti Talianska a jej pobrežie obmýva Tyrhénske more.
- Hlavným mestom regiónu je Neapol, stredom Kampánie je Vezuv a Neapolský záliv.
- Má veľký historický význam, bohatú a pestrú minulosť, vzácne umelecké pamiatky.

FLEGREJSKÉ POLIA, SOLFATARA, POZZUOLI

Flegrejské polia (v preklade horiace polia) sa nachádzajú na západ od Neapola. Vznikli extrémne silnými erupciami (pred 30-40 tis. rokmi). Tvorí ich viacero vulkanických centier vrátane najznámejšej sopky **Solfatara**.

Solfatara – kráter dal naposledy o sebe vedieť na sklonku antiky, kedy láva zo Solfatary pochovala mesto Pozzuoli i s gladiátorskou arénou. Prítomnosť solfatár - výronov horúcich pár a plynov je dôkazom stále prítomného magmatického krbu.

SOLFATARA

Obvod krátera - 2 kilometre a priemer približne 770 metrov

NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY SOPEČNÝCH EXPLÓZIÍ NA ĽUDSKÚ POPULÁCIU

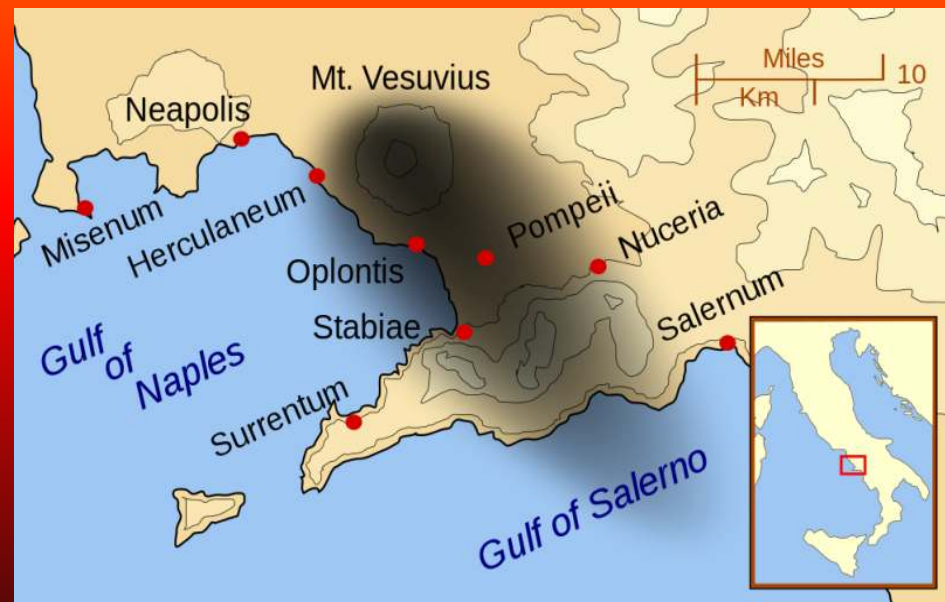
- POMPEJE

- HERCULANEUM

- **Pompeje a Herculaneum** boli v čase výbuchu sopky Vezuv v roku 79 n.l. rozkvitajúcimi obchodnými mestami umiestnenými v strategicky významnom Neapolskom zálive.
- Obidve tieto lokality mali okolo 20 000 obyvateľov, voľné chvíle tu trávili rímski cisári a patricijovia.
- Boli však postavené v jednej zo seizmicky najaktívnejšej oblasti Európy.

- Erupcia, ktorá začala 24. augusta, trvala približne tri dni, ale jej ničivá sila bola obrovská.
- Väčšina obyvateľov sa stihla bezpečne vzdialiť a smrť zastihla hlavne tých, ktorí chceli zachrániť majetok, schovať sa v domoch, prípadne nenašli voľné miesto v lodiach.
- **Pompeje** zasypala 4 – 6 metrová vrstva sopečného popola a pemzy.
- **Herculaneum** bolo pochované až pod 20 m hrubou vrstvou usadenín bahenného toku (laháru).

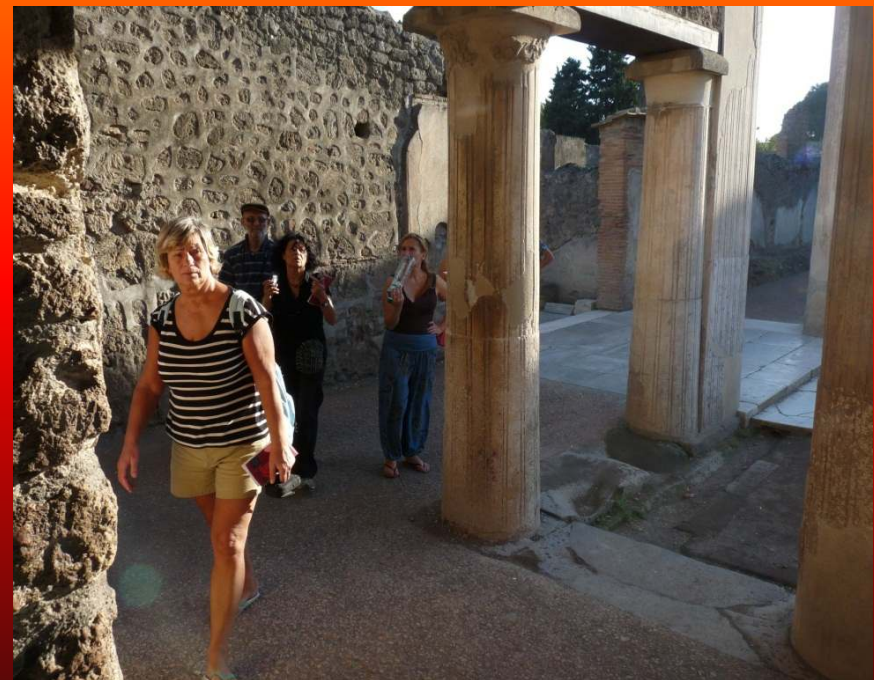
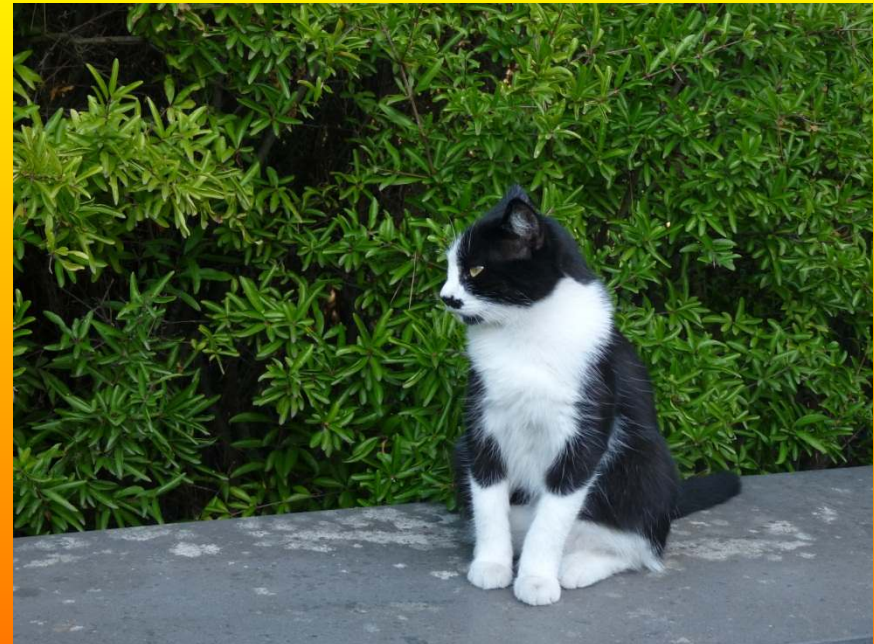
**Na mestá okrem sopečného popola
padlo aj zabudnutie.**

- Výkopové práce v 18. a 19. storočí vydali doklady nielen o príčine záhuby kvitnúcich miest, ale aj o spôsobe života spoločnosti vtedajšieho rímskeho impéria. Pri archeologických vykopávkach sa v popole našli otvory, ktoré obsahovali ľudské pozostatky.
- Archeológovia naplnili otvory modelovacou hmotou a výsledkom ich snahy boli sochy, ktoré presne znázorňovali posledné chvíle života obyvateľov, ktorí pred výbuchom nestihli utiecť.

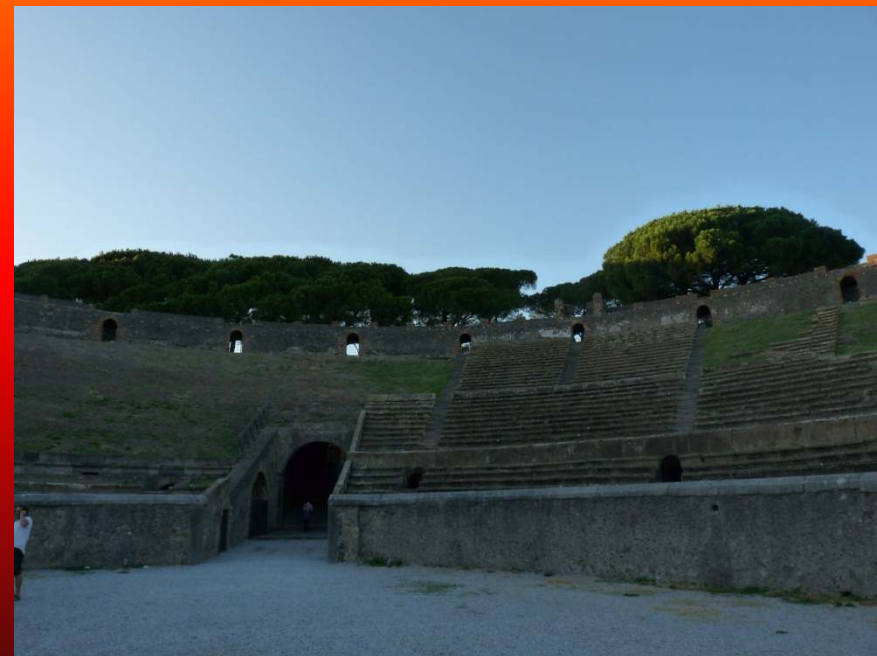
- Preslávili sa výrobou mlynských kameňov, parfumov a oblečenia.
- Medzi obyvateľmi boli bohatí vlastníci pôdy, obchodníci, remeselníci a umelci.
- V meste boli kúpele, hotely, chrámy a divadlo. Jednotlivé vily boli zdobené mozaikou, freskami, fontánkami a soškami bohov.
- Vezuv prinášal úrodnú pôdu, vďaka ktorej sa obilie rodilo tri razy do roka.

Sochy – znázorňujúce obyvateľov Pompejí

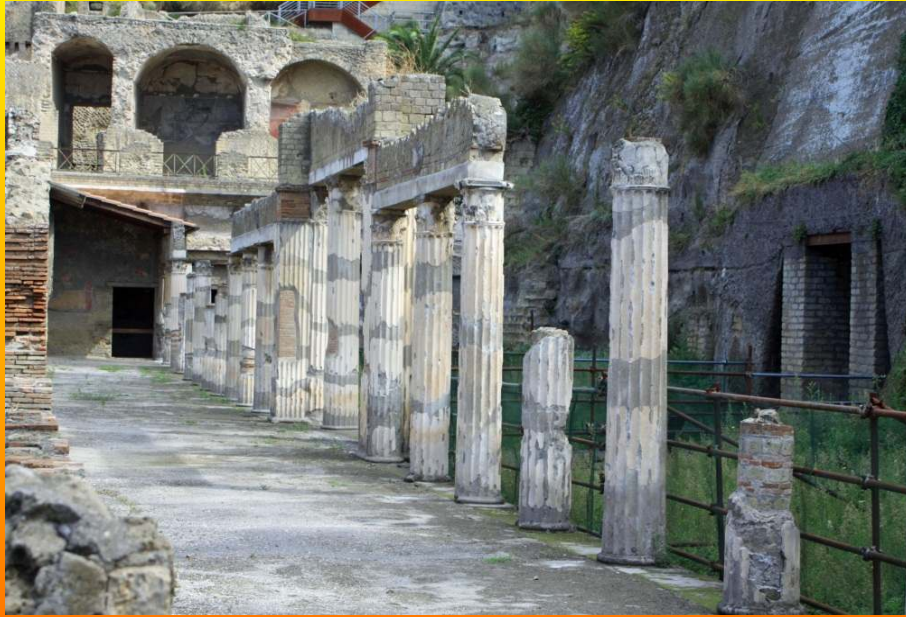

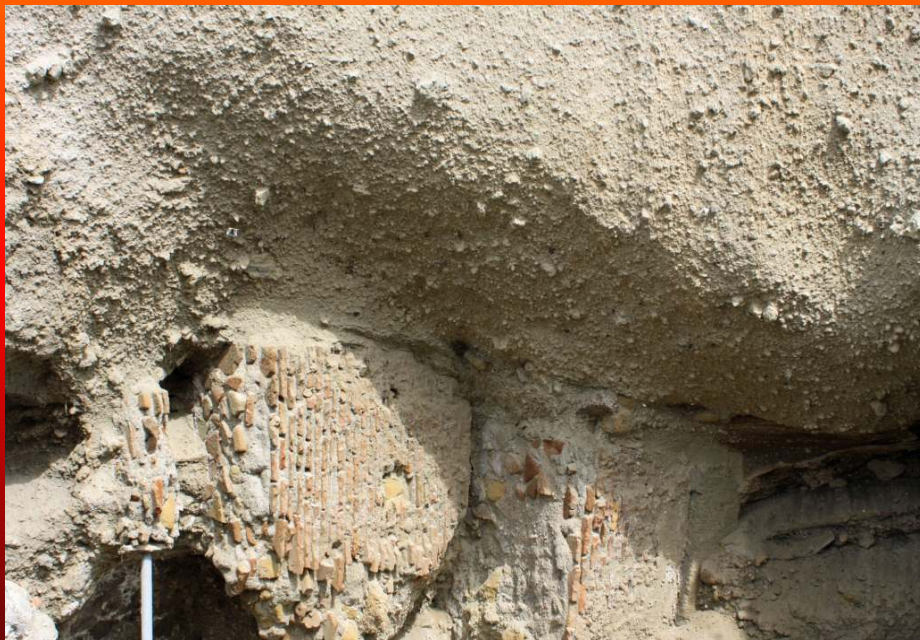
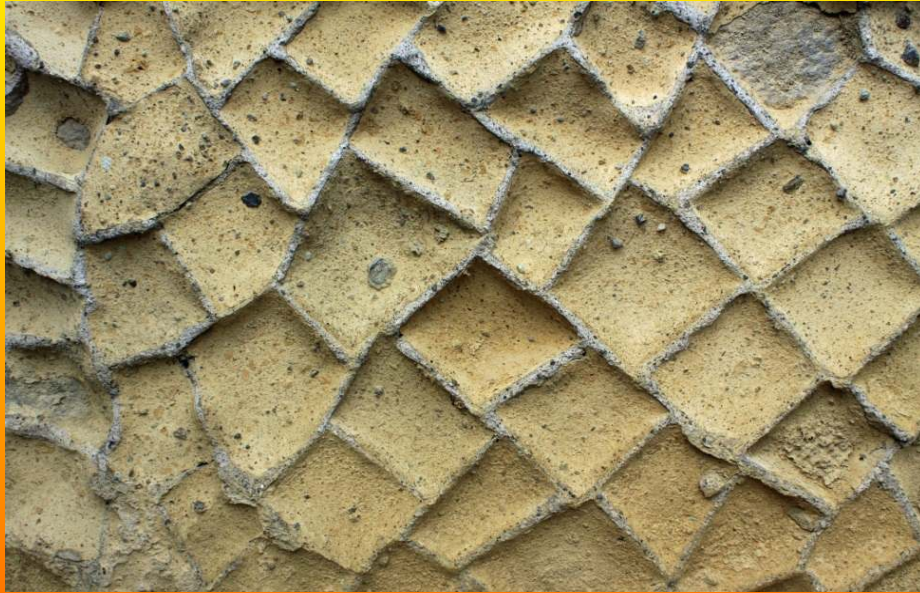

HERCULANEUM

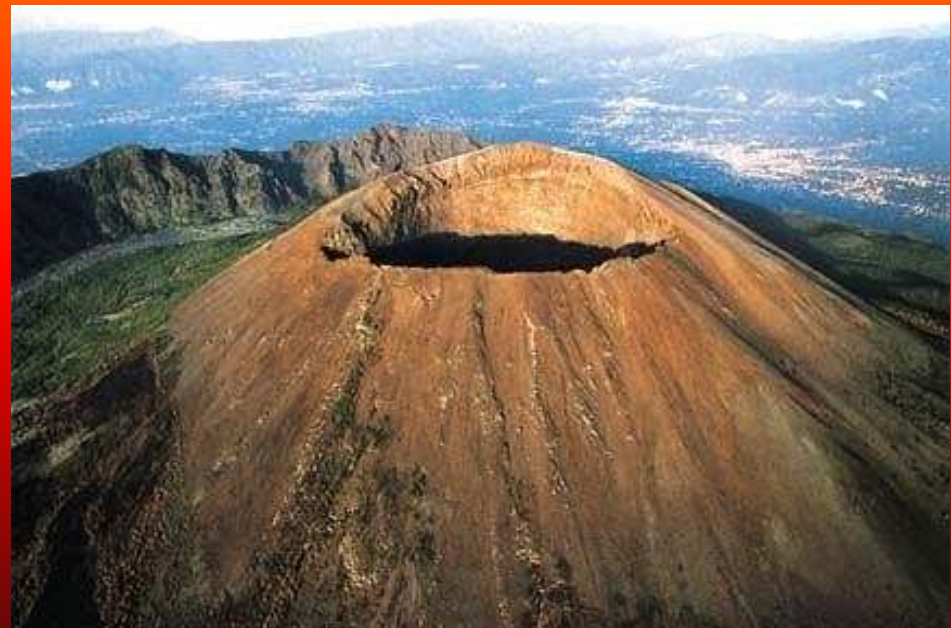

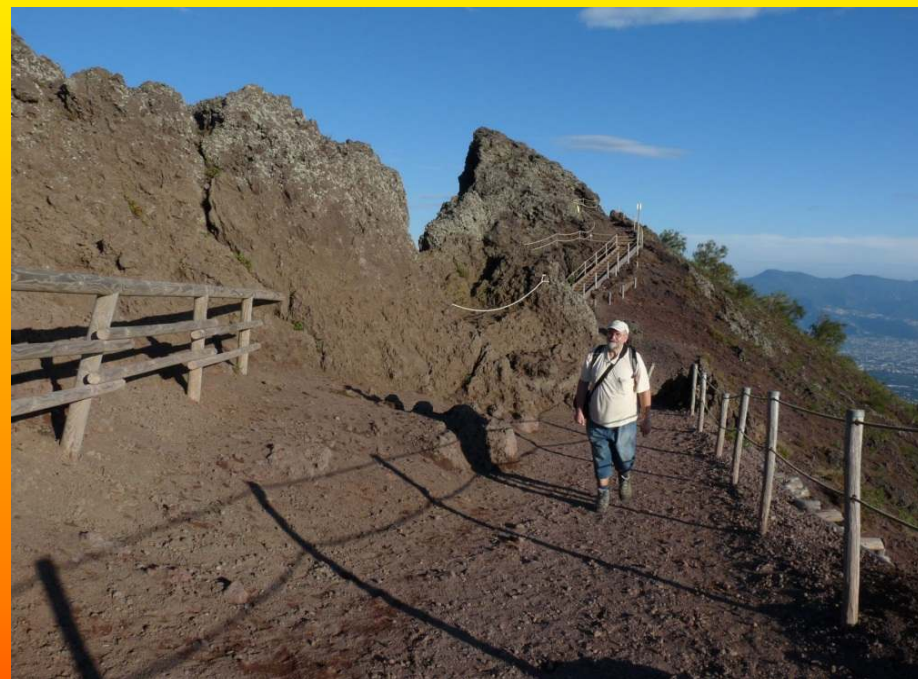

VEZUV

- Jediná činná sopka lokalizovaná priamo na európskom kontinente.
- Nachádza sa na pobreží Neapolského zálivu asi 9 km východne od Neapola .
- Vysoká 1 279 m.
- Kužeľová sopka týčiaca sa v kaldere vytvorenej kolapsom staršej sopky nazvanej *Monte Somma*.
- Patrí medzi stratovulkány.
- Najznámejšia erupcia je z roku 79, naposledy bol Vezuv činný na jar roku 1944.

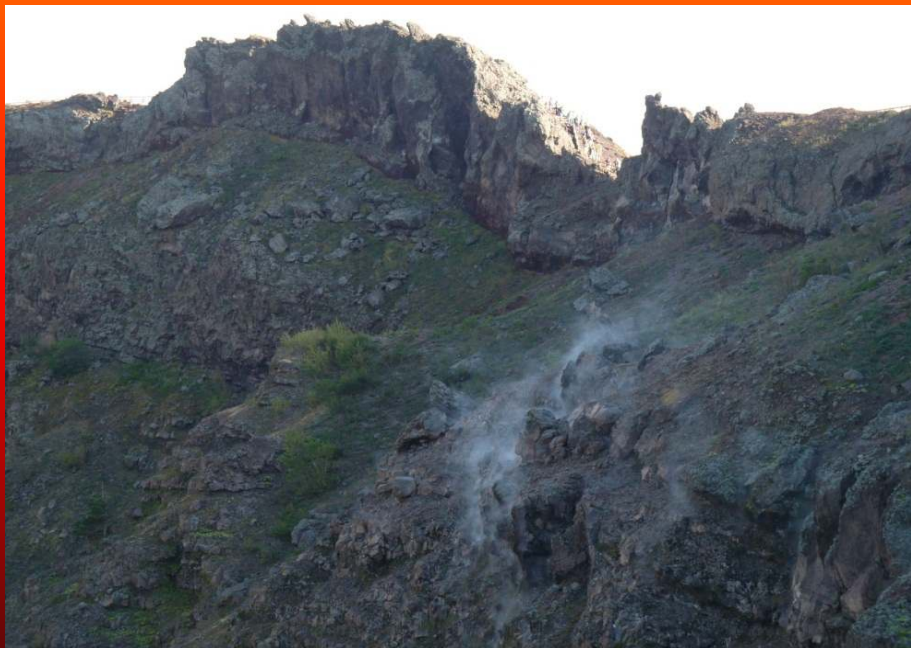
- V rokoch 1841-5 bolo na Vezuve vybudované prvé vulkanologické observatórium svojho druhu na svete, ktoré monitoruje Vezuv i v období pokoja.
- O Vezuve sa však nedá hovoriť len ako o hrozbe, ale aj ako o zaujímavom turistickom mieste, ktoré je vyhľadávaným cieľom pre mnohých turistov i obyčajných dovolenkárov. A samozrejme je rajom pre geológov a vulkanológov.
- Pre jeho ochranu bol na svahoch Vezuvu vyhlásený „Národný park Vezuv“.

Monte Somma - kaldera

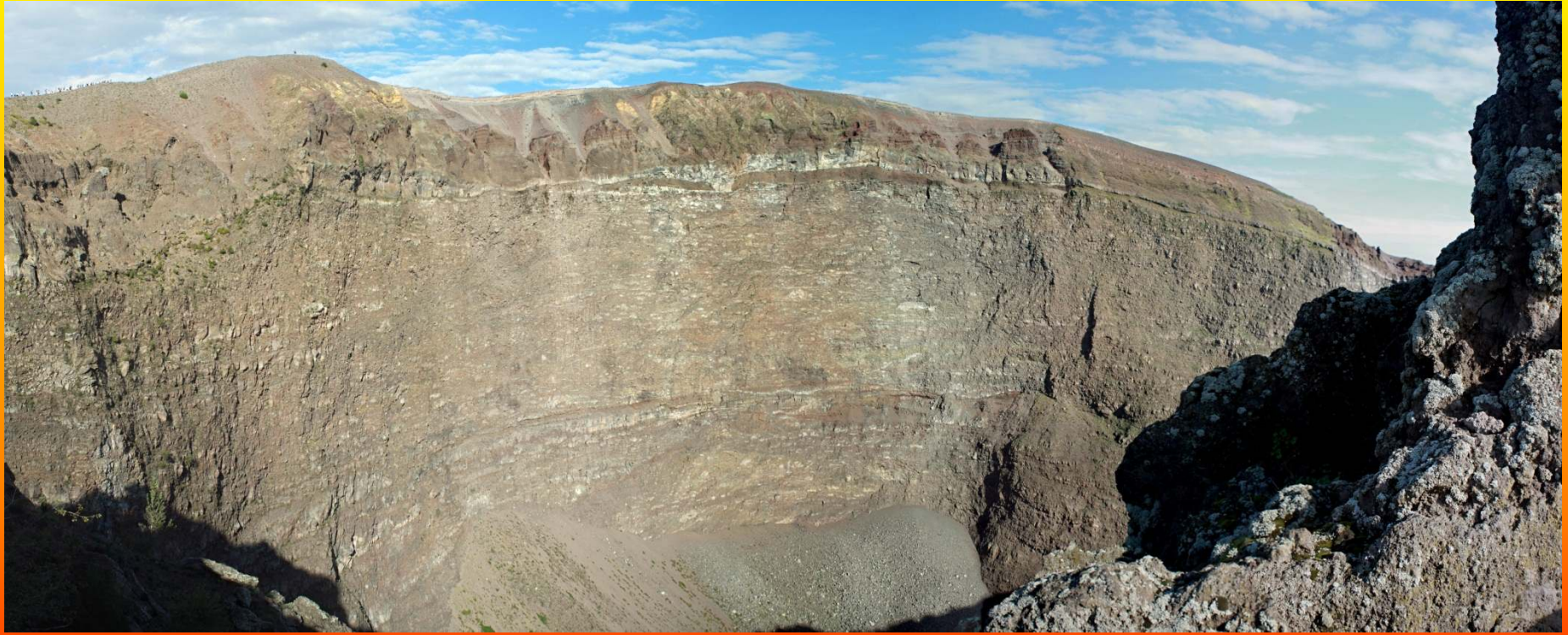
Lávový prúd z roku 1944

FUMAROLA

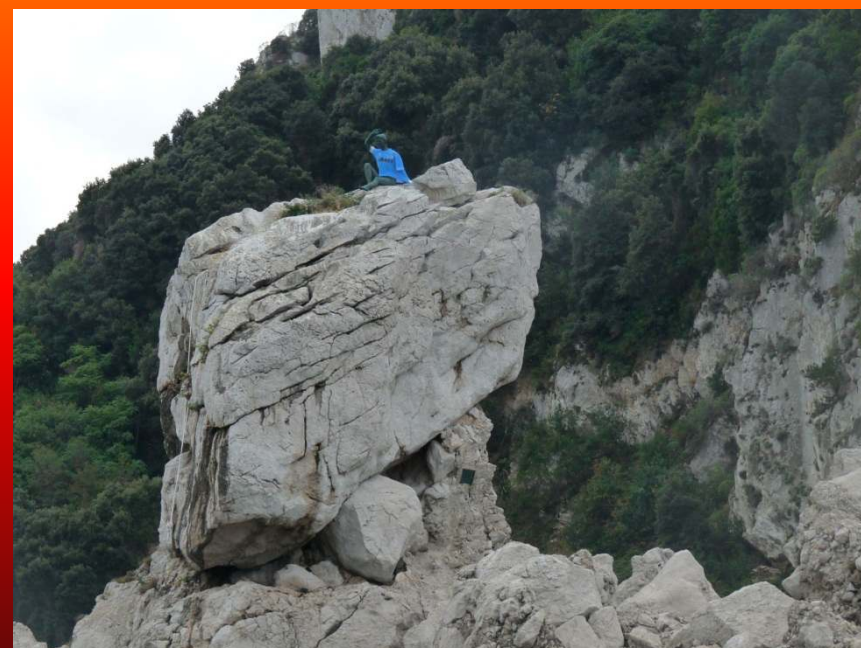
Capri

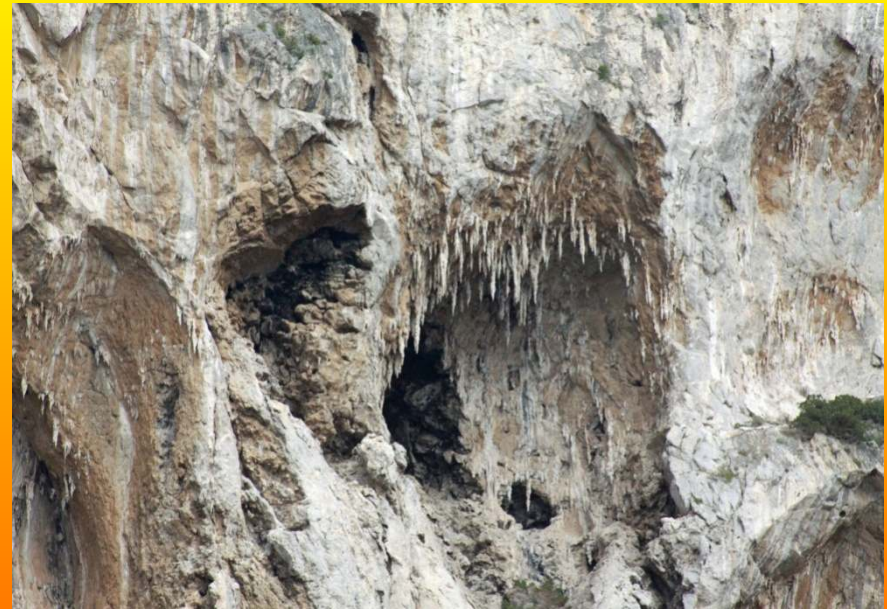
- Malý ostrov v Stredozemnom mori ležiaci 33 km juhozápadne od Neapolu. Je asi najkrajším talianskym ostrovom a jedným z najkrajších ostrovov na svete.
- Návštevníkov priláka úžasnými jaskyňami, skalnými obruami – Faraglioni, modrou jaskyňou Grotta Azzurra, do ktorej sa dostaneme loďou z prístavu Marina Grande, ale aj luxusnými butikmi a vilami.
- Ostrov je rozdelený na dve časti: mestečko Capri – obchodná časť a obec Anacapri – kludnejšia časť ostrova.
- Geologické zloženie – vápence a dolomity.

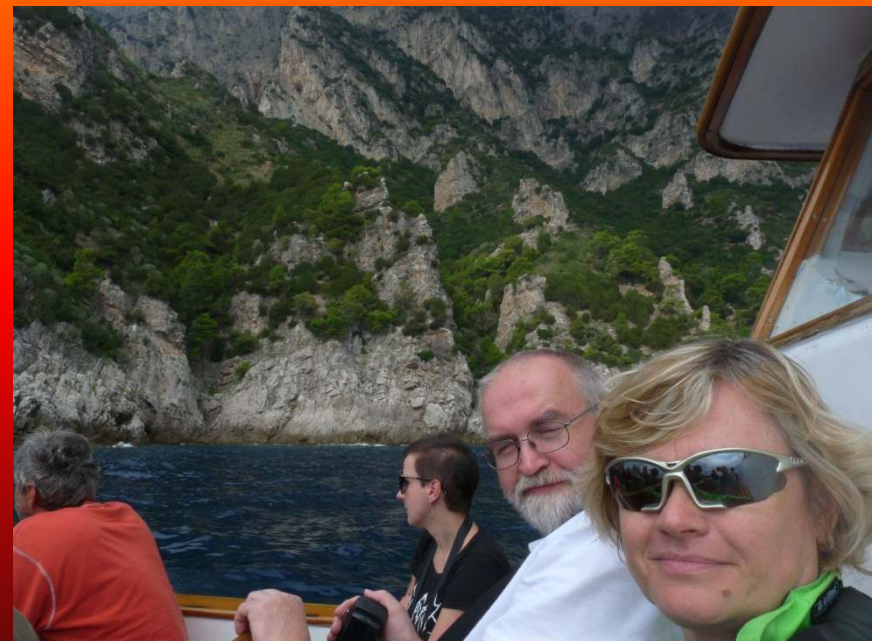

Marina Grande

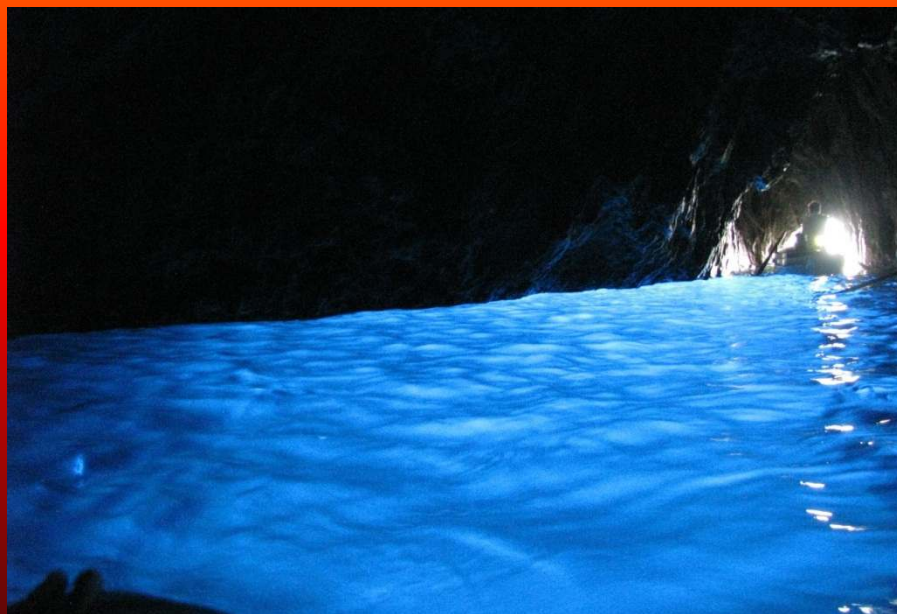

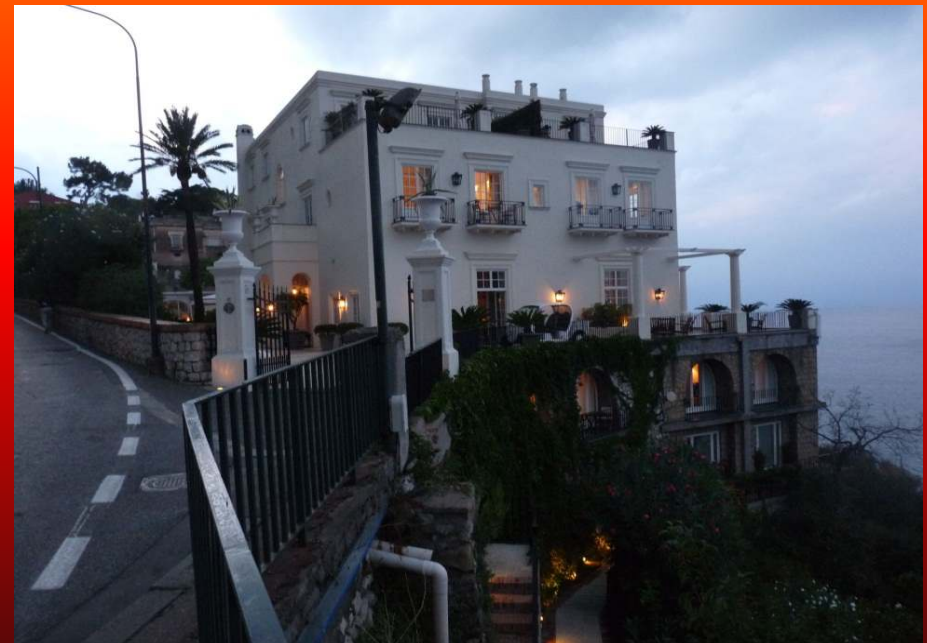
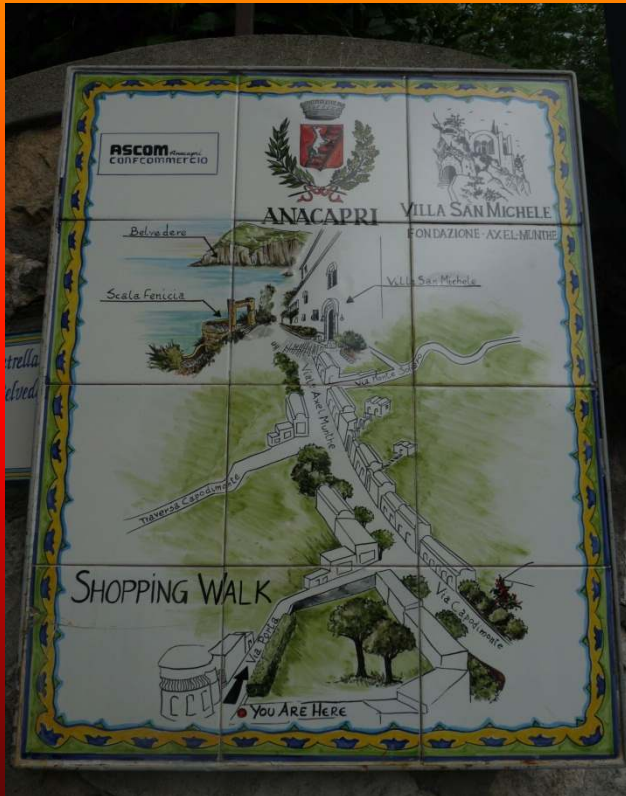
Faraglioni

Grotta Azzurra

SICÍLIA

Je najväčší ostrov v Stredozemnom mori nachádzajúci sa na juhu Talianska. Spolu s niekoľkými blízkymi ostrovčekmi tvorí Autonómny región Sicília Talianskej republiky.

ETNA

- Dominantný kužeľ sopky, známej z minulosti ako Mongibello evidovaný už v ranej histórii je najdlhšie „živý“ vulkán zemského povrchu.
- Po erupciách v roku 2010, ho OSN označila za „vulkán desaťročia“.
- Nachádza sa na východnom pobreží Sicílie, približne 30 km od mesta Catania.
- Svojou výškou 3342 m predstavuje najvyššiu sopku Európy.
- Patrí medzi stratovulkány.

- V centrálnej časti má 5 vrcholových kráterov; celé územie sopky je posiate množstvom (cca 300) tzv. parazitických kráterov.
- Chata Rifugio Sapienza vo výške 1920 m.n.m.
- Lanovka do výšky 2600 m.n.m.

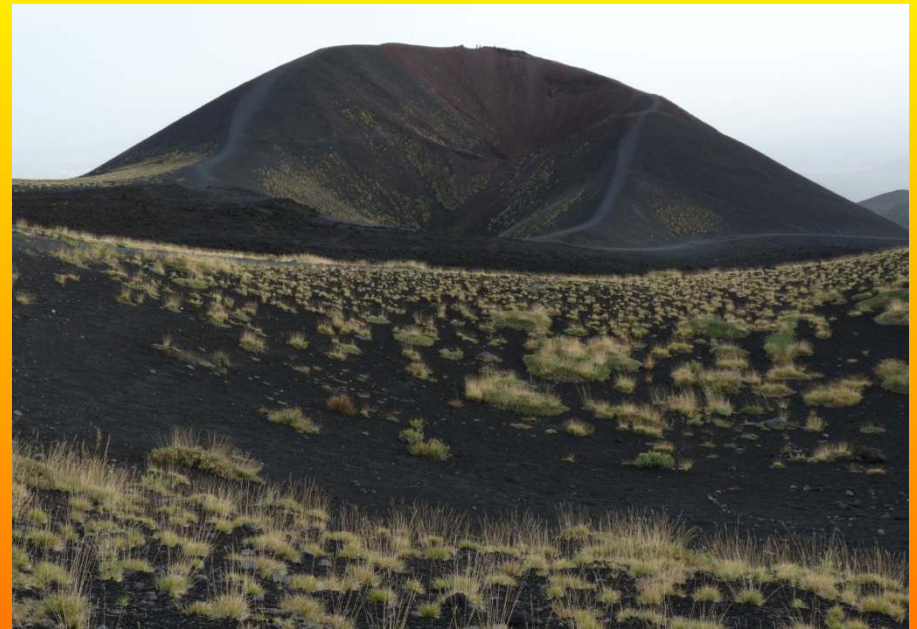
Torre del Filosofo - horná stanica autobusov – 2960 m.n.m.

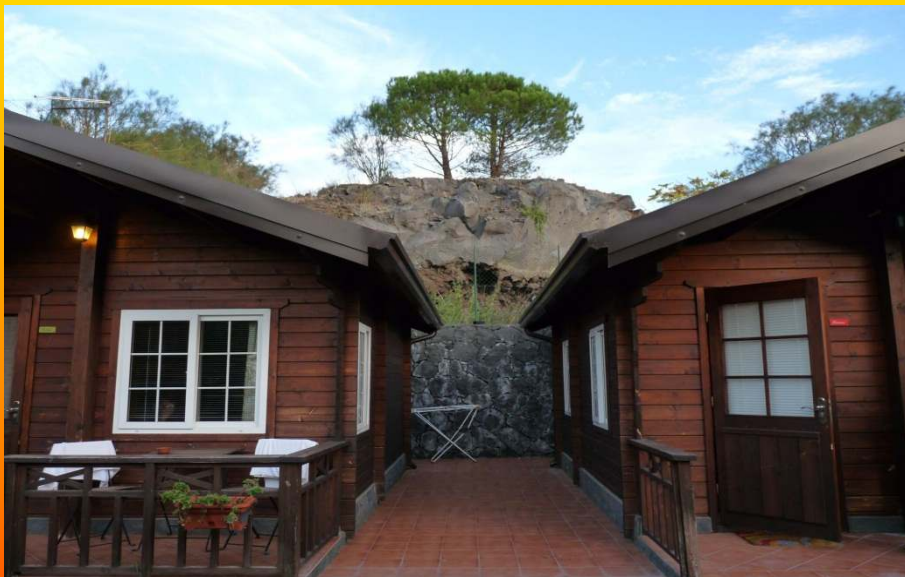
Lávový prúd z roku 2001

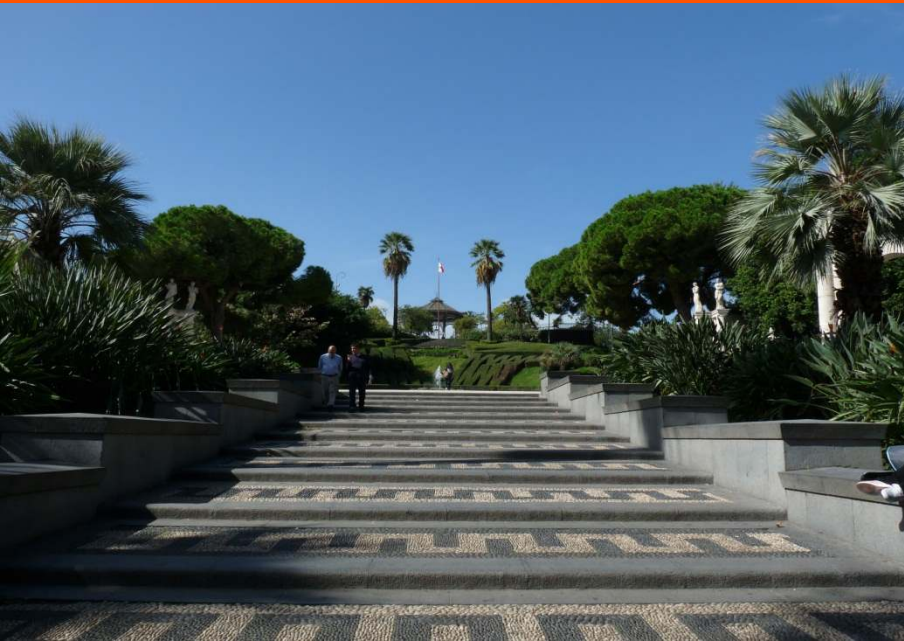
NICOLOSSI

Lávový prúd z roku 1886

CATANIA

- Bola založená už v roku 729 p.n.l., ako prvá grécka kolónia na Sicílii.
- V roku 1669 bolo mesto pokryté silnou vrstvou lávy, ktorá dosahovala až k moru. Stalo sa tak po zničujúcej erupcii Etny.
- Ani nie o tridsať rokov neskôr (1693), dovърšilo dielo skazy zemetrasenie.
- Dnes je Catania druhým najväčším a najmodernejším mestom Sicílie.
- Symbolom mesta je baroková fontána so slonom, v blízkosti ktorej sa nachádza veľké množstvo pamiatok.

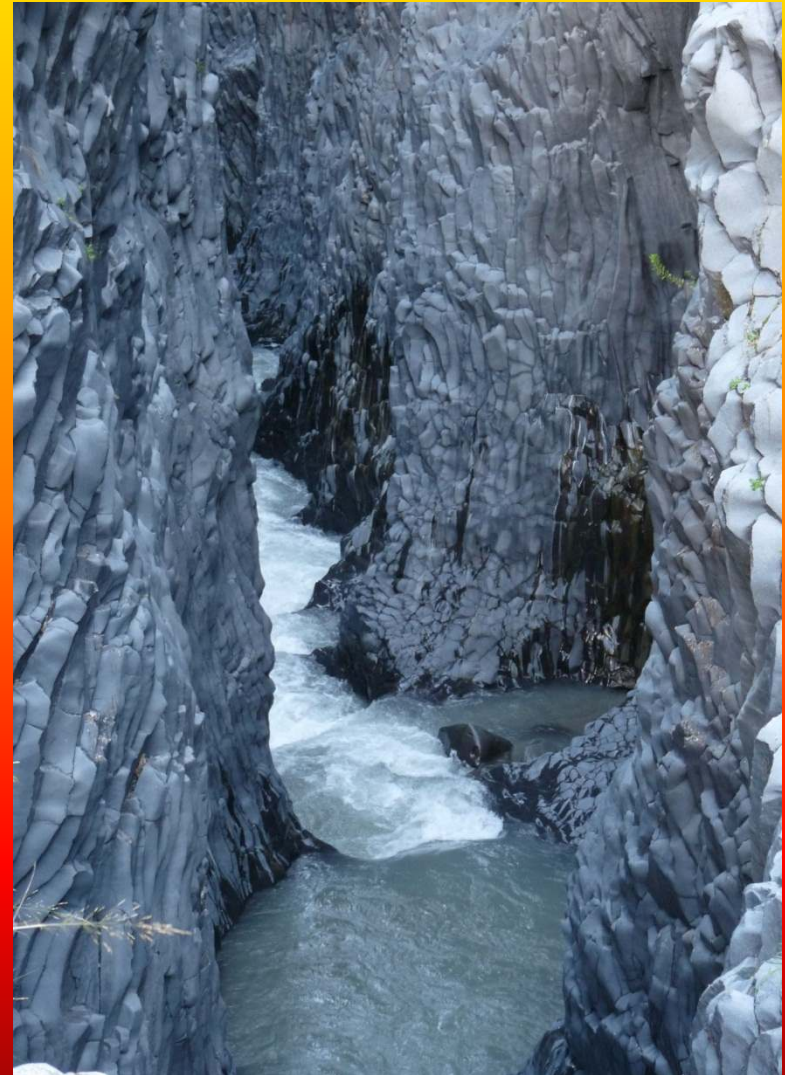

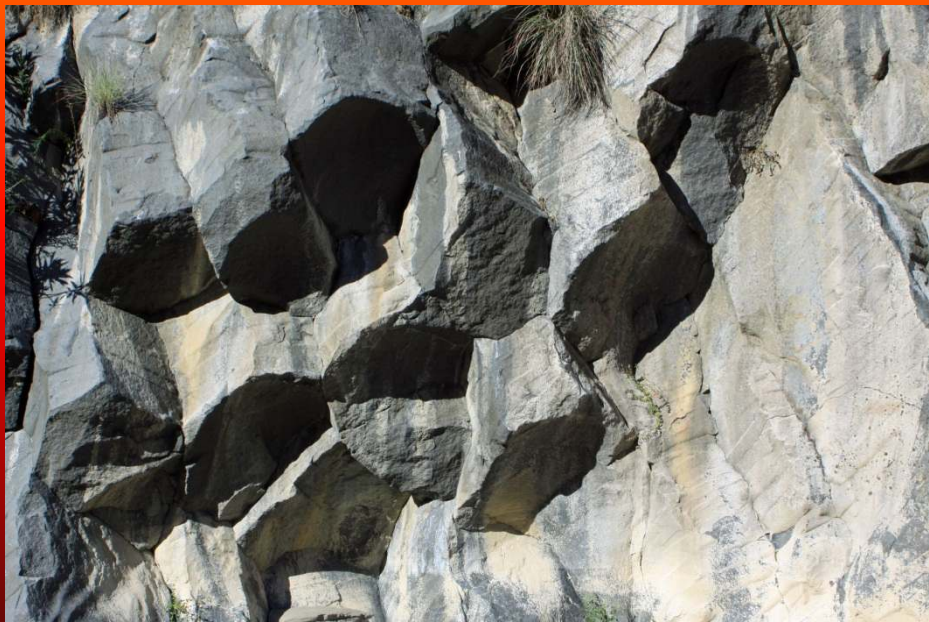

KAŇON ALCANTARA

- Nachádza sa na severnom úbočí Etny len 40 km od Taorminy.
- Vytvorený je riekou Alcantara, ktorá sa zarezáva do bazaltového podkladu.
- Kaňon hlboký až 20 metrov je bohatý na kaskády, obrie hrnce a vodopády. Vo svetovom meradle patrí k najkrajším kaňonom svojho druhu.

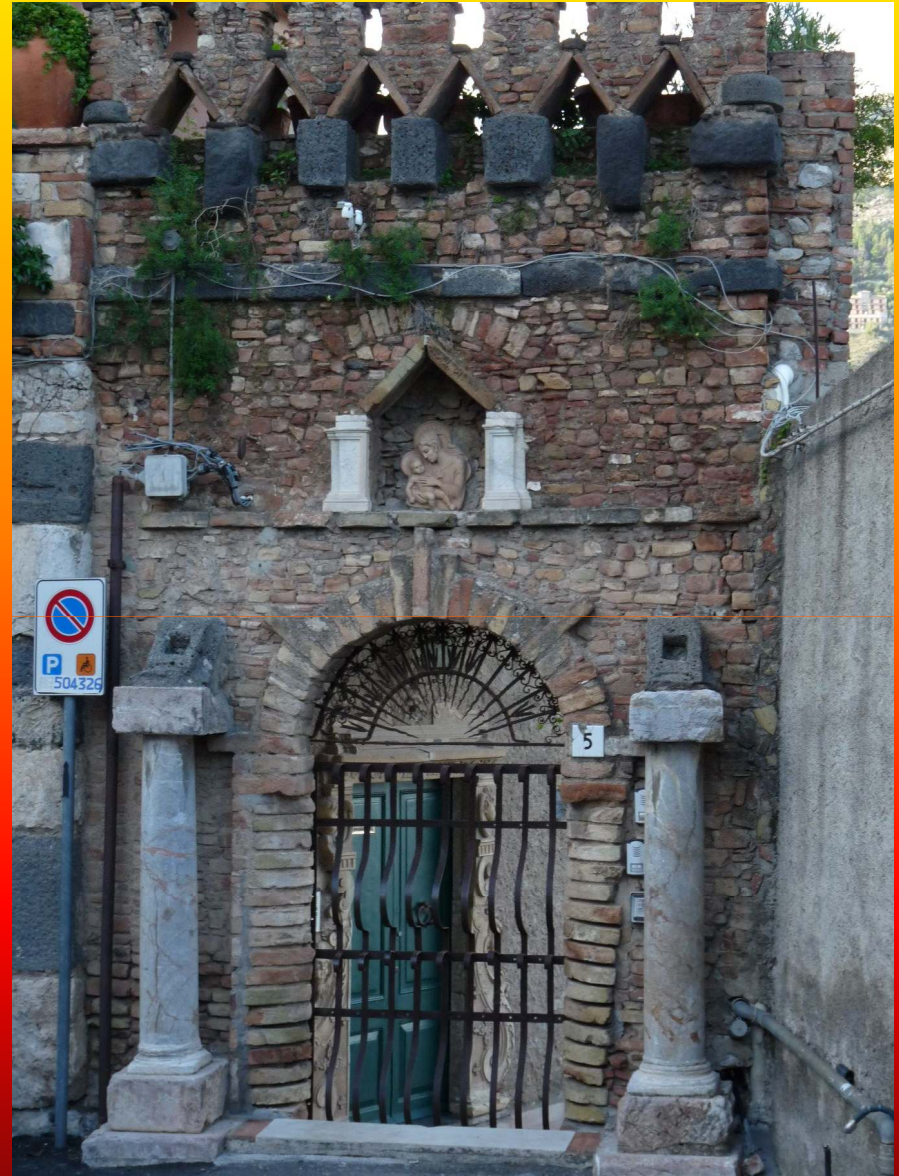

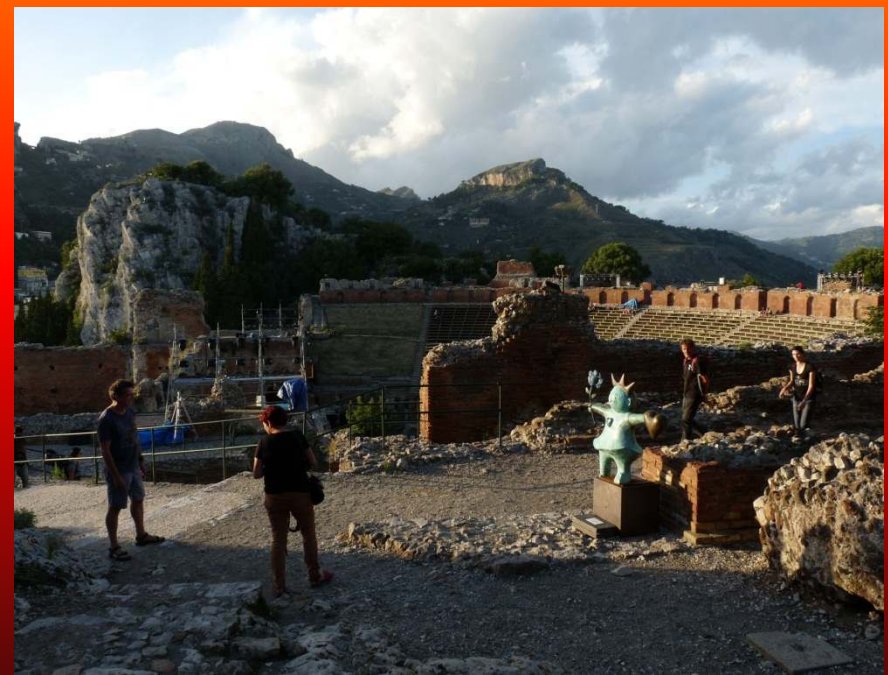

TAORMINA

- Nachádza sa severne od Catanie. Je najstaršie, najznámejšie a najdrahšie turistické centrum Sicílie.
- Mesto je postavené na terase svahu hory Monte Tauro.
- Na hlavnej ulici Corso Umberto nechýbajú kaviarničky, obchodíky s keramikou, lávovými vyvrelinami, umením a suvenírmi.
- Významnou pamiatkou je Teatro Greco – grécko – rímske divadlo. Z jeho horných radov sa naskytuje najromantickejší výhľad na zasnežený, či dymiaci sa vrchol sopky Etny.
- Taormina láka nielen svojou krásou, ale i rozmanitým pobrežím.

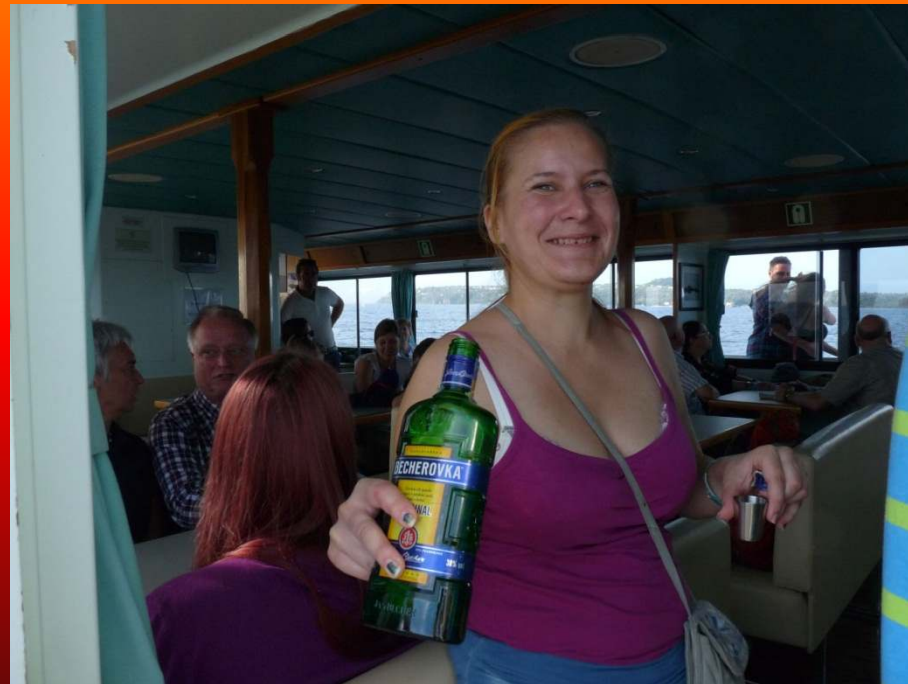

ZO SICÍLIE NA VULCANO

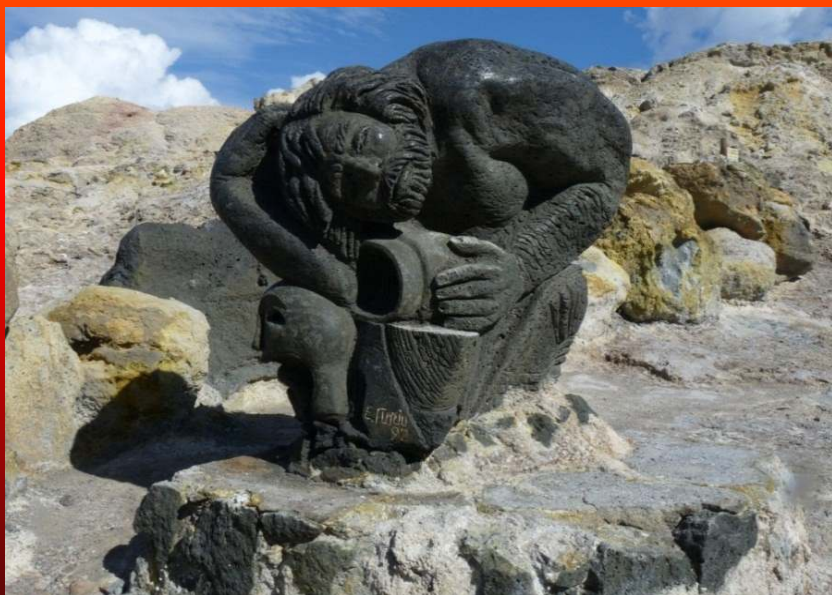
Milazzo

LIPARSKÉ (EOLSKÉ) OSTROVY

- Ležia v Tyrrhénskom mori severne od ostrova Sicília. Predstavujú skupinu 7 ostrovov vulkanického pôvodu.
- Hlavným ostrovom je Lipari, ďalšie veľké ostrovy sú Salina, Stromboli a Vulcano. Ležia v aktívnom vulkanickom pásme medzi Etnou a Vezuvom.
- Nesporne najväčšou prírodnou zaujímavosťou je vulkanická činnosť, najmä na ostrovoch Vulcano a Stromboli.

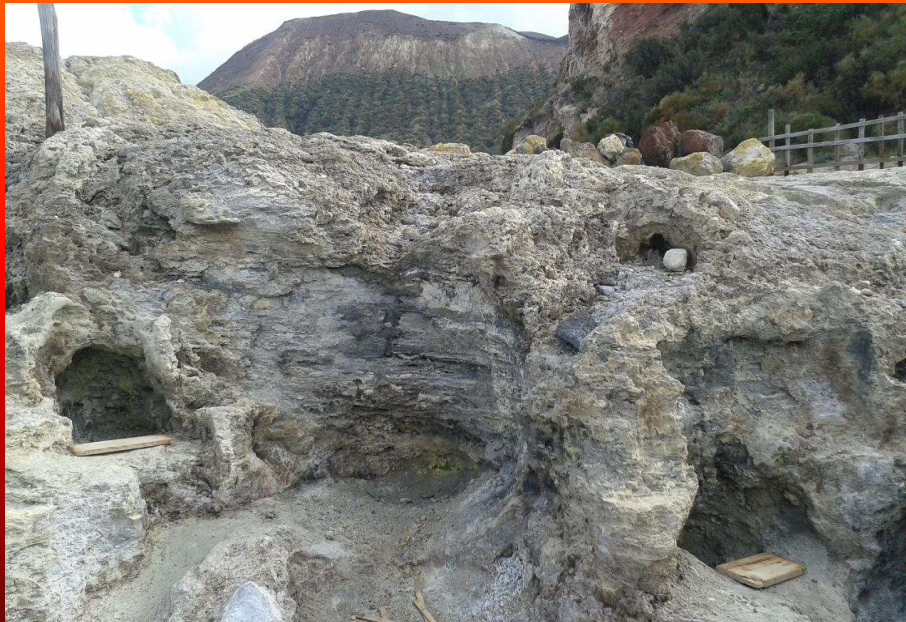
VULCANO

- Vstupnou bránou na ostrov je prístav Porto di Levante na severnom pobreží. Tu sa sústreďuje väčšina domorodého aj turistického života.
- Na sever od prístavu vybieha do mora polostrov Vulcanello.

- Z rímskeho názvu ostrova je odvodený aj synonymný názov sopky – vulkán, taktiež názov jednej z typov sopečných erupcií – vulkánska erupcia.
- Prístavu dominujú dve obrovské skaliská.
- Lákadlom nie len pre nás geológov je Fossa di Vulcano - Grand Cratere – Veľký kráter stále aktívnej sopky s výškou 391 m.

VULCANELLO (ÚDOLIE MONŠTIER)

- Vulcanello je najmladšia vulkanická stavba ostrova Vulcano. Svoju činnosť začal ešte v druhom storočí pr.n.l., keď sa vynoril z mora pri severných brehoch Vulcana ako samostatný ostrov.
- Lávové prúdy vytekajúce z krátera Vulcanella postupne vyplňali úžinu medzi Vulcanom a Vulcanellom, až približne v roku 1550 spojili ostrovček s hlavným ostrovom šijou.

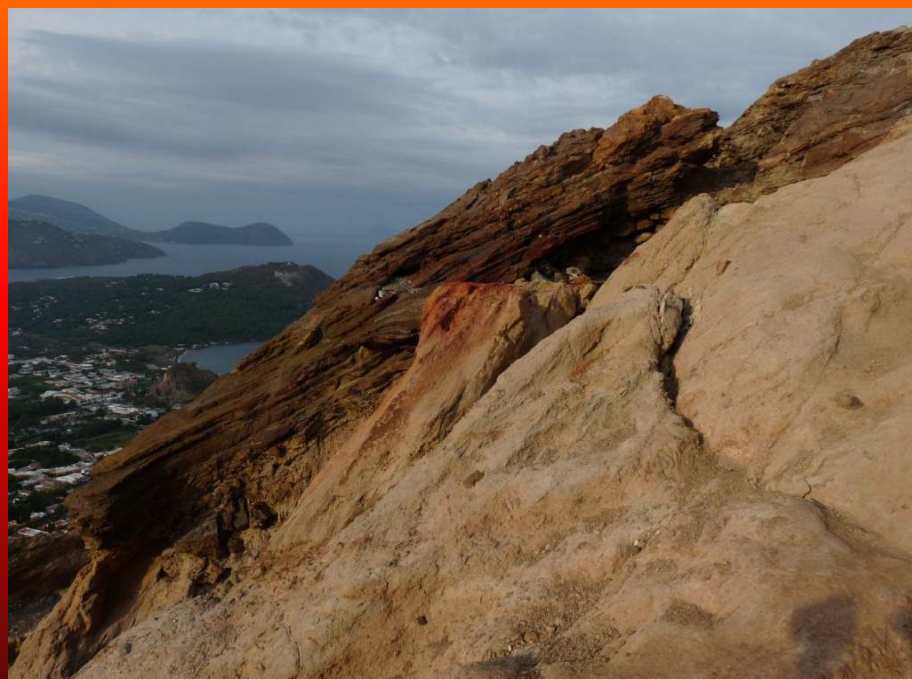
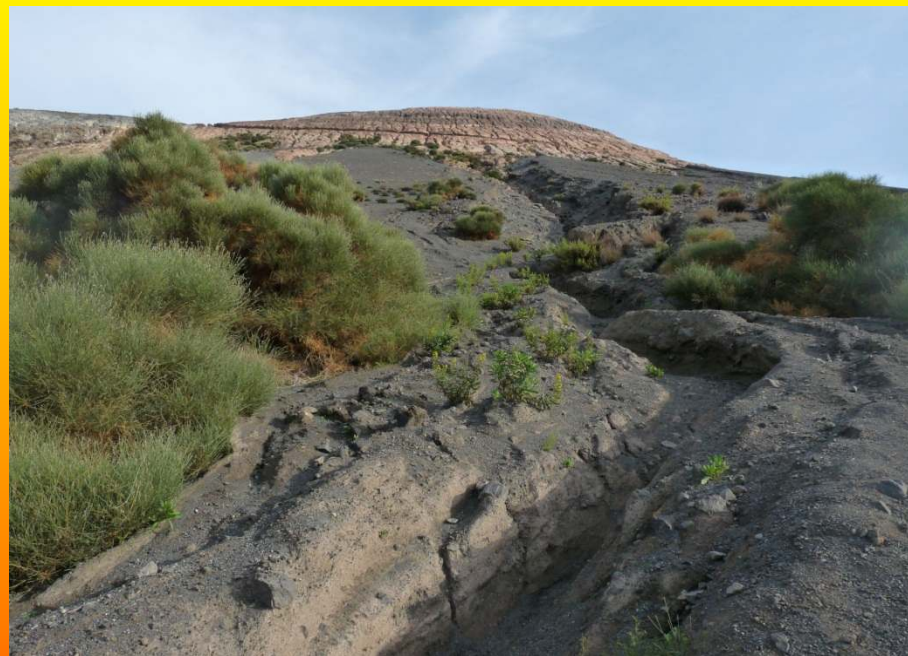
Monštrá sú bizarre vytvarované vyvreliny lávy

FOSSA DI VULCANO

- Troskový kužeľ Fossa di Vulcano s výškou 391 metrov bol miestom poslednej erupcie sopky, ktorá sa odohrála v 19. storočí.
- V roku 1985 sa v Gran Cratere zvýšila emisia plynov z fumarol, ale v roku 1995 sa opäť vrátila do normálu bez následnej erupcie. Aj počas nasej „návštevy“ bola sopka pokojná :-)

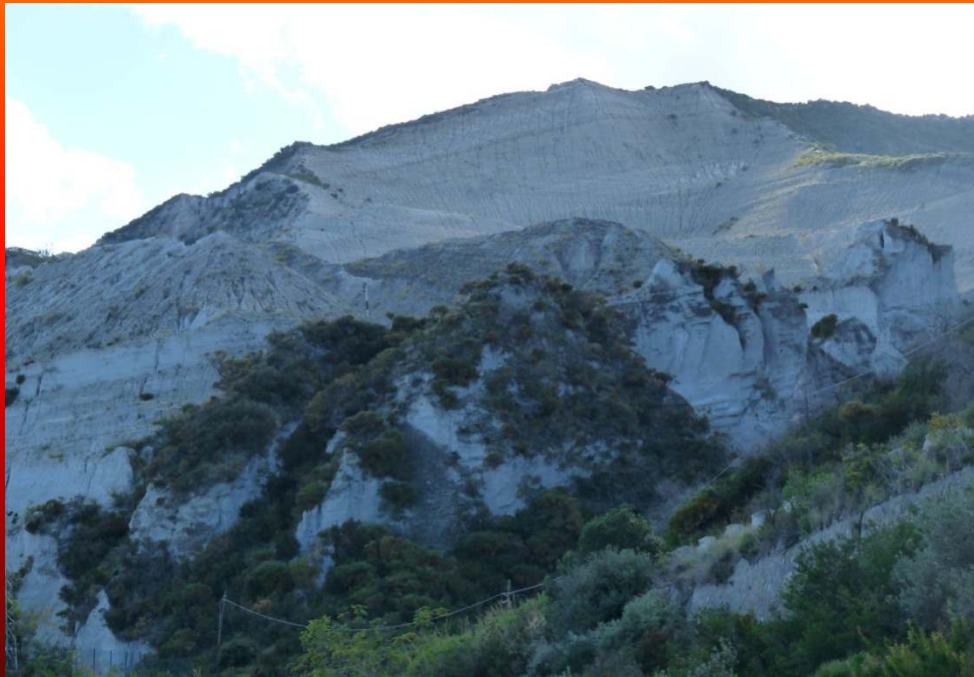

LIPARI

- Najväčší ostrov celého súostrovia. Na ostrove sa nachádza mestečko rovnakého mena, kde trvalo žije približne 11 000 obyvateľov.
- Vyskytuje sa tu vulkanologické múzeum, veľa historických pamiatok, obsidiánový a pemzový lom.

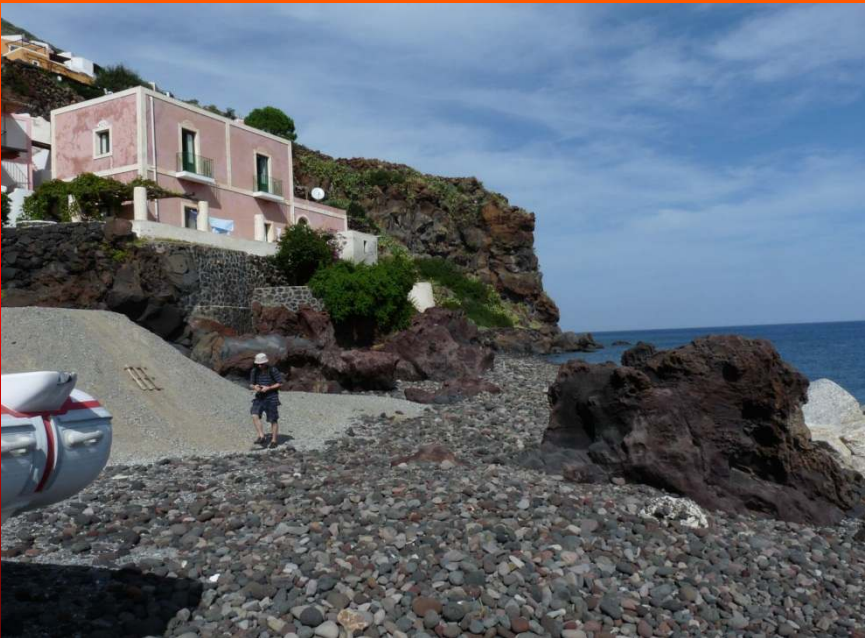
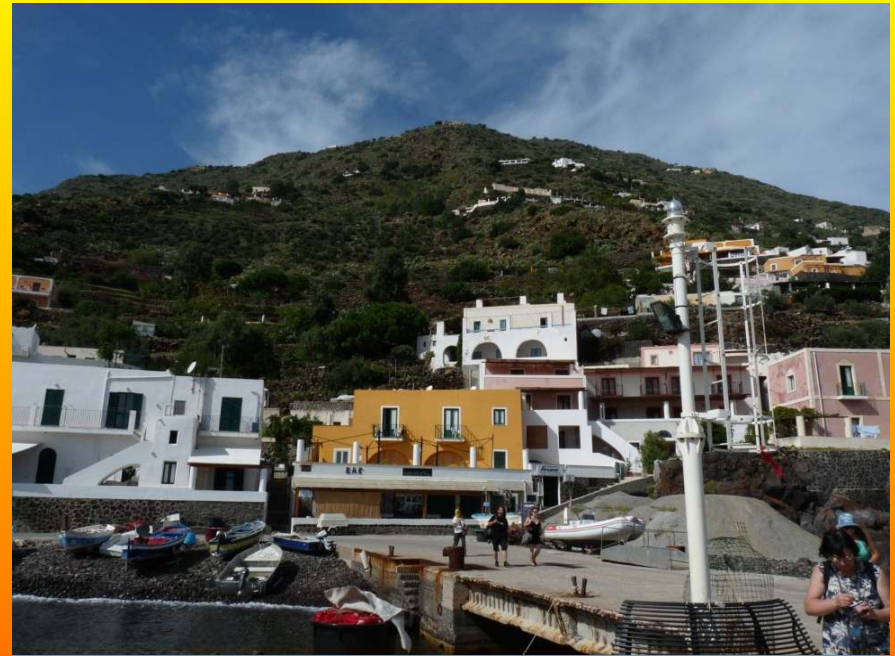

ALICUDI

- Najzápadnejší z Liparských ostrovov - nachádza sa už blízko afrických brehov.
- Viac ako 2 000 metrov vysoká sopka (nad hladinu mora siaha len do výšky 675 m) stará asi 90 000 rokov.
- Na ostrove nie sú žiadne cesty, len sústava schodísk, jediným dopravným prostriedkom sú somáriky :-)

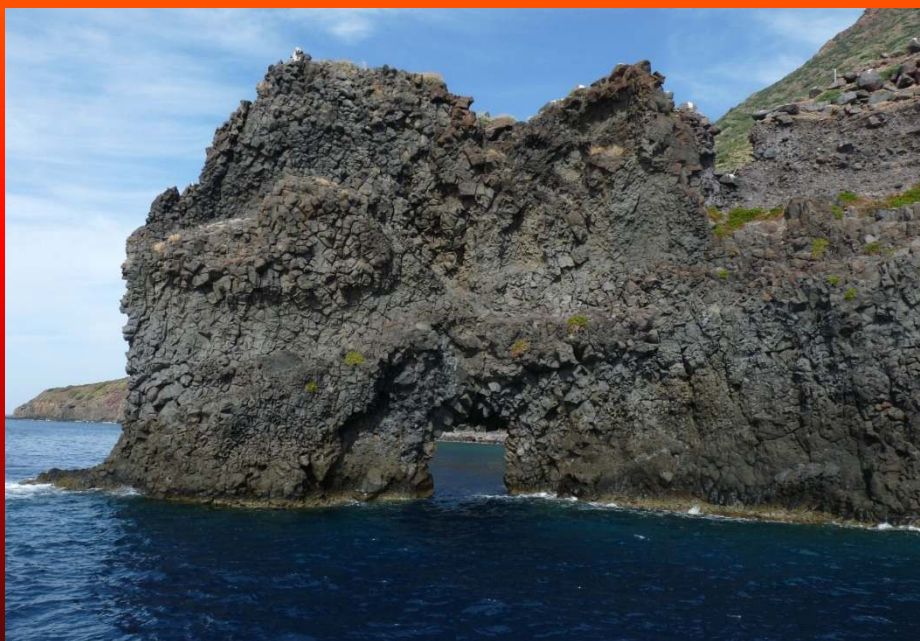
FILICUDI

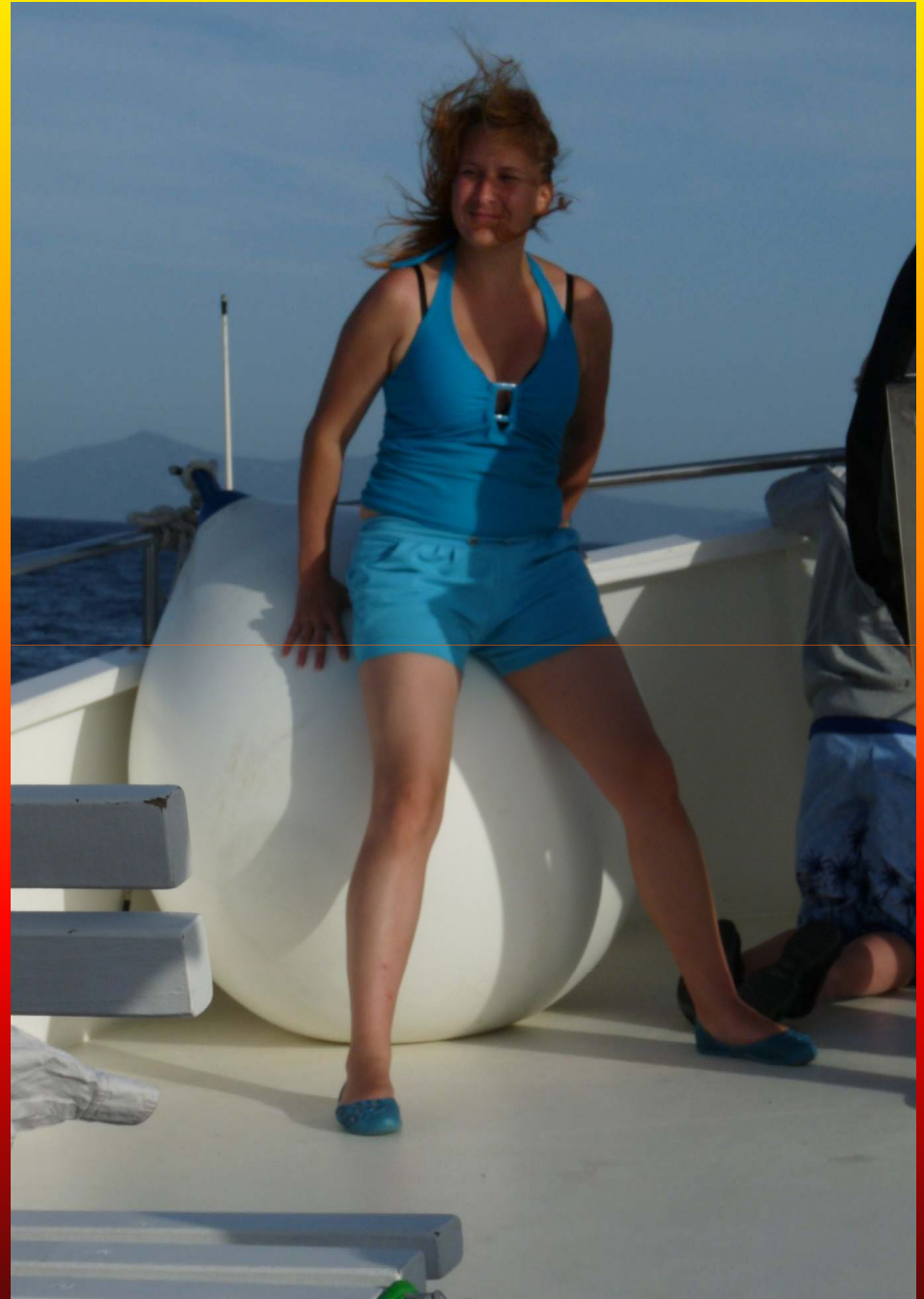
- Ostrov sa skladá z troch vyhasnutých kráterov, ležiacich 20 km od Saliny.
- Spolu s Panareou je považovaný za raj potápačov.
- Úžasná „učebnica“ vulkanológie.

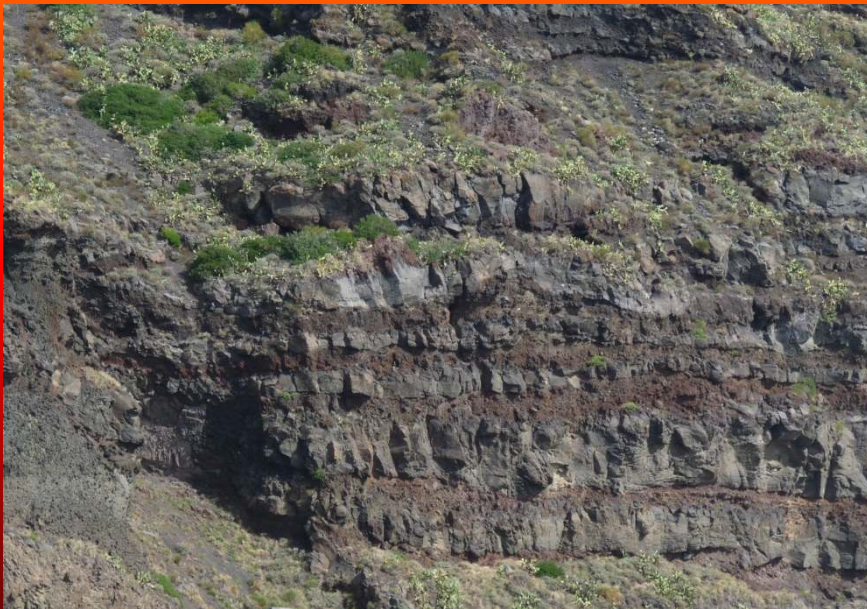
SALINA

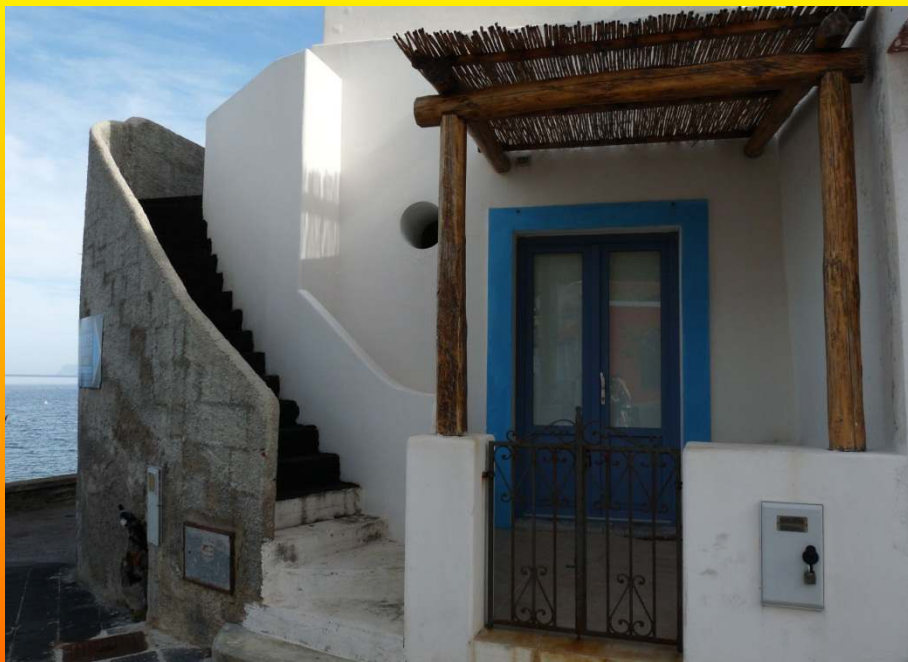

**La Canna - 70 m vysoký
sopečný útvar**

POHODA NA EXPEDÍCIÍ

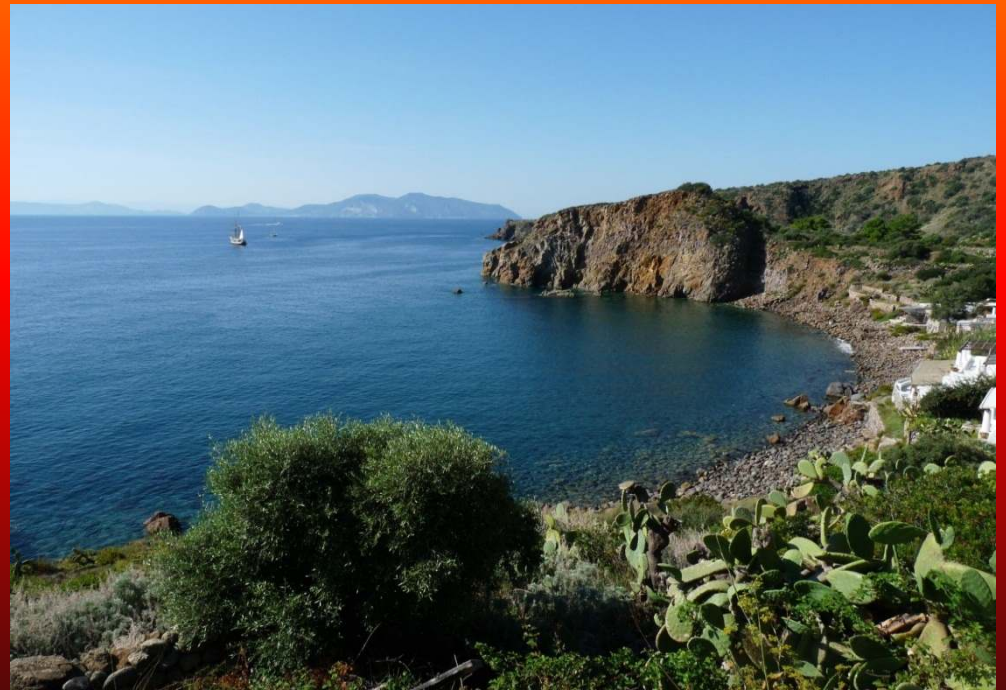

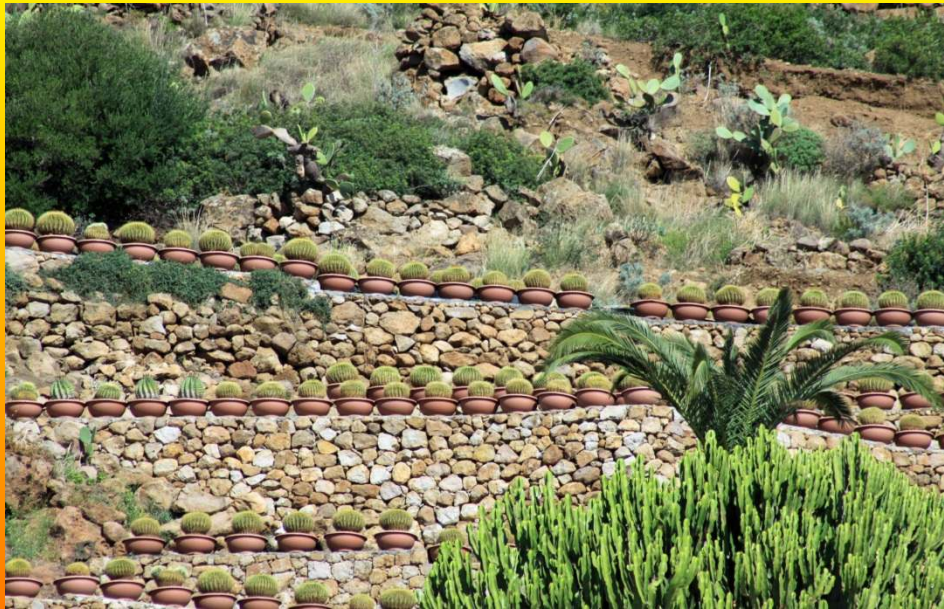
PANAREA

- Najmenší z obývaných ostrovov a celkovo druhý najmenší ostrov súostrovia Liparské ostrovy.
- Raj na Zemi, skalné útesy, archeologické nálezisko, opuncie, tyrkysové zátoky.

STROMBOLI

- Ostrov sopečného pôvodu. Jeho vývoj začal približne pred 200 000 rokmi vulkanizmom dnes už neaktívneho ostrovčeka Strombolicchio, nachádzajúceho sa SV od hlavného ostrova.
- Aktívna sopka označovaná ako Maják Stredomoria pre jej neustálu aktivitu. Posledná erupcia prebieha prakticky nepretržite od roku 1934. Dala aj meno jednej z typov erupcií - strombolskej. Výška 924 metrov. Stratovulkán.
- Osada na ostrove.

